

⊕ SZÖVEG ÉS KÉP: SÜVEG ÁRON

KORSZAKVÁLTÓ, ÖREG TEKNŐS

Egyedül bandukolok egy szűk kis sikátorban. Késő este van, s még ha fojtogató is, végelátható a sikátor, feltűnnek egy keresztutca fényei. Ahogy magam mögött hagyom az ódon hangulatot, egyből magával sodor az esti forgatag Pingyao főutcáján...

Vörös lampionok, fényképező turisták és villódzó Mao-szobrok tömkelege ömlik rám minden oldalról, elektromos kerékpárok cikáznak hangtalanul és őrült sebesen. Míg pár lépéssel előbb kellemes, az avatatlan fül számára tradicionálisnak tűnő zene töltötte meg a kis kávézót, addig mostanra digitális csipogások és helyi diszkóslágerek nyomják el az idillt. Aztán tíz óra felé mintha a nagy stopgombot nyomták volna meg, bezárnak a főként kamu antik csecsebecsét árusító üzletek, lehúzzák a rolót az éttermek, s egy-két bárt leszámítva minden visszaáll az ősi, néma állapotba – amíg egy taxi meg nem érkezik a szállásunk elé...

Az őrjítő dudálásra többen is kijönnek. Az éppen érkező vendég és jómagam türelmesen várunk, amíg a bentiek igyekeznek felkelteni az éjfélkor az emeleten már füldegőval édesdeden alvó recepciós lányt. Egyedül a fülsiketítő dudálás zavar, kivéve a helyieket. Hasonlóan, mint a többi furcsa kínai szokás, nyilván ez sem veri ki a biztosítékot, még a szomszéd házba beasonó idős hölgnél sem...

A ragyogó múlt nyomában

Szerencsés módon e Shanxi tartománybeli kisváros elkerülte Mao kulturális forradalmának rombolását. Az óvárosát körülölelő, 6 km hosszú városfal egyedülálló módon maradt fenn, hasonlóan a falakat kitöltő városrész, a régi hutongok (sikátorok) és templomok, akárcsak a 13. század derekán épült konfuciánus szentély. Amíg fel nem mászunk a 12 méter magas kőfal valamelyik kilátójába, meg is maradhat az idilli érzésünk, hogy legalább ez a közel 2700 éves városka megúszta az évezredek és rezsimiek támadásait, a modernizáció úthengere még nem temette maga alá. Egyelőre...

A teknőst – mely a hosszú élet egyik szimbóluma a kínai kultúrában – formázó és a feng shui bagua térképe szerint épített óváros szűk hutongjait javarészt még mindig magas, sűrű vagy barna kőfalak szegélyezik. A hatalmas falakat egy-egy kapu töri meg északon és délen – a teknős fejét és farkát –, míg kelet-nyugat irányban kettő-kettő a lábakat szim-

bolizálja. De ezek már egyre rövidebben nyúlnak ki az oltalmazó páncél alól. A történelmi városfalakon kívül az élet is gyorsabban folyik, a változások szele már szó szerint a kapuban fúj. Átlépve az egyik nyugati átjárón, már ledőzerolt városrészbe ütközünk. Míg az út jobb oldalán, a tökéletesen előkészített építési telek közepén óriásplakát hirdeti az itt épülő toronyházegyüttes csábítóan modern apartmanjait, addig átellenben a még csak félig lerombolt otthonok romjaiból próbálnak bármi értékesíthetőt kinyerni az elűzött helyiek.

Az ezredforduló küszöbén a városfalon kívül főleg kiscgazdálkodók birtokai terültek el, s még a belső utcákat is főleg földből döngölték, de a változás megállíthatatlan, ahogy a főleg belföldiekből álló turisták hordája is. Hétfévenként a világörökség részét képező belváros frissen kikövezett főutcáit és nevezetességeit sokezernyi turista önti el.

ÉRTÉKMENTÉS?!

A városfalon kívül, a ledőzerolt régi részben egy hajdani lakos próbálja menteni a még menthetőt (fent)

MÚLTBA TEKINTVE

A régi őrtoronyból letekintve az ősi Kína egy szeletét érezhetjük a lábunk előtt. A hétköznap kihalt Ming-Qing street hétvégére turisták ezreivel telik meg (balra)

Konzerválódott bankközpont

Pingyao nem a klasszikus Selyemút mentén fekszik, elhelyezkedéséből adódóan nem is bonyolított az évezredek folyamán jelentős forgalmat. Virágzását és jelentőségét igazából a Qing-dinasztia idején itt élő gazdag üzletembereknek köszönhetette, akik – sajátos módszereket és szabályokat kidolgozva – kifejezetten biztonságos körülmények között utaztatták a tehetősebbek és kereskedők pénzét, ezüstjeit. A Rishengchang néven 1823-ban alapított intézmény az első banknak tekinthető Kínában, melynek jól működő „shanxi modelljét” aztán ország-szerte több mint 400 fiókiroda követte, de voltak kirendeltségeik Szingapúrban, Japánban és Oroszországban is. A Pekingtől 700 km-re fekvő kisváros ekkor élte virágkorát, Kína monetáris központjának is nevezték, és a gazdag bankárdinasztiák fényűző lakhelyei és intézményei ma újra eredeti pompájuk állnak. Ám, ahogy az Kínában oly sok helyen megtörténhet, a régmúlt emlékei és a számunkra sokkal ismerősebb nyugati látványvilág együttesen köszönnek ránk: a konfucianus temp-

KÍNA EGYIK LEGHANGULATOSABB KISVÁROSÁBA csöppen, aki veszi a fáradságot, hogy közel 8 órát vonatozzon Pekingből

MEGANNYI VÁLTOZÁST MEGÉLT IDŐS ÚR sütkérezik a tavaszi Nap kora reggeli sugaraiban, míg a fiatalabb generáció megveszi a pakk cigarettát számára a boltban (jobbra)

lomegyüttes északi részének egyik kis oldaltraktusában működik a Pingyao International Photo Museum, ahol Robert Capának, valamint Ansel Adamsnek is fenntartanak egy-egy emlékszobát, kiállítással és mellszoborral. Csöndes hely, itt nem fotózzák egymást a belföldi turisták hadai. Egy-egy, az ajtóból megejtett áttekintő fejforgást követően általában hamar alábbhagy a lelkesedés: Capa művei és Adams lenyűgöző tájfotói számukra érdektelenek a végtelen Buddha-szobrokhoz és a megérintésre váró szerencseereklyékhez képest.

Új aranykor

Kint, a városban könnyen ellenállók a Mao-posztereknek, -bögréknek, -pólóknak, Buddhából is van már elég otthon, hogy biztonságban érezzem magam. Inkább megpróbálok kiosonni kicsit a forgatagból. Egy sarokkal odébb már kézikocsis lacikonyhák váltják az impozáns portálú éttermet. Egy fokozatot megint visszkapcsol a város, megszűnnek az angol feliratok, helyüket kínai írásjelek foglalják el. Bukósisak nélküli, 10 év körüli fiú suhan el mellettem egy robogón, valószínűleg a szülei sem aggódnak jobban érte, mint ő maga. Semennyire. Később egy étterem oldalánál látom meg, amint a hatalmas limuzinba éppen beszálló apjához beszél. Az egyszerű jövőt elképzelő, mezít láb bicikliző szomszédhoz képest neki valóban nincs miért aggódnia. A családi vállalkozásként üzemeltetett kis hotel és étterem – elhelyezkedéséből adódóan – biztos jövőt hoz a számára. A kereslet pedig, amit a napi majd' tízezer, 90 százaléban kínai turista generál, kifogyhatatlan.

Újra aranykorát éli a város: 50 ezer lakosának jó része szerencsés, hiszen szükség van a szolgáltatá-

KOMÓTOSAN HALAD AZ IDŐ PINGYAO TÖRTÉNELMI VÁROSRESZÉBEN

A Déli Kapuról letekintve évszázadok hangulatát láthatjuk megrekedve az ősi városfalak között

saikra. Étterem-tulajdonosok, pénztárosok, idegenvezetők vagy éppen statiszták a régi Városháza udvarán előadott színjátékban, olykor „egricsillagosan” meg-megvillantva egy kvarcórát az évszázados kosztüm alól. Az ősi kínai technikákkal dolgozó masszőrök, gyógyítók, stencilmesterek, kalligráfusok, lampion- és legyezőkészítők, teaárusok és cipészek pedig egyaránt próbálnak a modern korral lépést tartani, így a legnagyobb mesterek manapság már kisebb intézményeket irányítanak.

Még a biciklit is hátrahagyva azonban érdemes lelassítani. A szinte tökéletesen a középpontban elhelyezkedő, egykori őrtoronyból körültekintve az agyagszínű cseréprengetegen, bepillantva a belső udvarok és szűk sikátorok világába, könnyen elmerenghetünk azon, hogy milyen lenne a vidéki Kína napjaink változásai nélkül. Alapvetően komótos, egyszerű és ősi. Mint egy teknős... ☺

Hogyan döntünk felelősen nap mint nap?

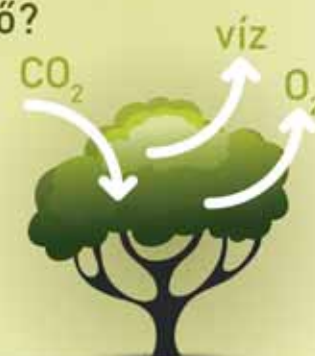

Az FSC® (Forest Stewardship Council®) egy független, nonprofit szervezet, amely a fenntartható erdőgazdálkodást segíti világszerte

Miért fontos az erdő?

A fák gyökerei megfogják a talajt, megelőzve az eróziót.

Az erdők védik a termékeny talajréteget.

A Föld szárazföldjének 31%-át borítja erdő.

Itt él a szárazföldi élővilág 80%-a és 300 millió ember.

FSC jelzésű termék vásárlásával nem veszünk részt felelőtlen erdőirtásban.

35 óránként Budapest méretű erdőterület tűnik el a Földről.

A világ produktív erdeinek 15%-a felelős erdőgazdaság.

Az FSC biztosítja a nyomon követhetőséget az erdőtől a késztermékig.

A fa csak akkor megújuló erőforrás, ha felelős erdőgazdaságból származik.

Évről évre **többet** keresik az FSC jelzést a Tetra Pak csomagolásokon.

Egyre több **tanúsított** Tetra Pak doboz kerül forgalomba.

Magyarországon **naponta 1,9 millió** dobozt vásárolunk.

Válassz felelősen!

Keressz az FSC tanúsítással ellátott tejes és üdítőitalos dobozokat, hogy te is támogasd a felelős erdőgazdálkodást!

www.fsc.org • www.tetrapak.hu